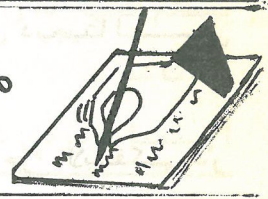

مترجم: مهندس شیرینی

شرایط خاصی قابل اجراء میباشد و کار کردن با آنها برای مهندسين مشکل است استفاده از آنها بسیار محدود میباشد. این مقاله در مورد یک برنامه کامپیوتری در این زمینه که توسط چندین محقق تکمیل و تصحیح شده است بحث میکند.

برای یک سیستم توزیع آب، ترکیبات بسیار متفاوتی از لوله‌ها را میتوان در نظر گرفت که همه این ترکیبات قادر به توزیع آب مصرفی باشند. ولی از میان آنها طرح سیستمی با بهترین و اقتصادی ترین ترکیب کاری مشکل است. در هر شبکه حلقوی، قطر هر یک از لوله‌ها بر روی دبی آب اندازه لوله‌های حلقه تاثیر میگذارد و بهمین دلیل یک مهندس هیچگاه نمیتواند مطمئن باشد، که با انتخاب یک ترکیب خاص از لوله‌ها، با صرفه ترین طرح و یا طرحی نزدیک به آن را انتخاب کرده است. تاکنون در طرح شبکه‌های آبرسانی

با وجود اینکه روزبه روز نقش کامپیوترها در رابطه با محاسبات مهندسی بیشتر میشود، ولی انتخاب اندازه مناسب برای لوله‌ها در یک شبکه توزیع آب هنوز مانند قبل بر اساس قوانین تجربی و پدیده سعی و خطا تعیین میگردد. البته چندین برنامه کامپیوتری دیگر نیز جهت تعیین اندازه لوله‌های یک شبکه در دست میباشد ولی بخاطر اینکه این برنامه‌ها تنها در یک

برای سیستم توزیع آب ترکیبات بسیار

متفاوتی از لوله‌ها را میتوان در نظر گرفت

که این همه ترکیبات قادر به توزیع آب

مصرفی باشند ولی از میان آنها طرح

سیستمی با بهترین و اقتصادی ترین

ترکیب کاری مشکل است

مهندسان برای پیدا کردن ترکیبی از لوله‌ها با کمترین قیمت تلاشی بخرج نمیداده‌اند و در موقع طراحی شبکه‌ای راکه قادر به انجام کار مورد نظر باشد مورد تأیید قرار میدادند و فاکتور اقتصادی بودن و هزینۀ تاسیس شبکه محدودیتی ایجاد نمیکرده است.

تا این زمان فاکتورهای مهمی که در طرح شبکه در نظر گرفته میشدند عبارتند از:

- ۱ - سرعت آب در لوله بهنگام مصرف متوسط باید در حدود $2 \text{ fps} (0.6 \text{ m/s})$ باشد.
  - ۲ - سرعت آب بهنگام حداکثر مصرف باید کمتر از $8 \text{ fps} (2.4 \text{ m/s})$ باشد.
  - ۳ - برای سیستمهایی که آب مؤرد نیاز، آتش‌نشانی هم از شبکه تأمین میشود، حداقل قطر بایستی $6" (150 \text{ mm})$ باشد.
  - ۴ - انتهای شاه لوله‌ها نباید مسدود باشد.
  - ۵ - یک پمپ با ظرفیت کافی برای تأمین آب مورد نیاز در مواقع حداکثر مصرف همراه با یک پمپ ذخیره مورد نیاز می‌باشد.
  - ۶ - فشار شبکه در حالت بهره برداری عادی از آن بایستی بین $60-80 \text{ psi} (414-552 \text{ kpa})$ باشد.
  - ۷ - فشار شبکه در مواقع ضروری بایستی حداقل به $20 \text{ psi} (138 \text{ kpa})$ برسد.
- امروزه رعایت هر یک از موارد فوق در یک شبکه با بکارگیری یک برنامه کامپیوتری کاری ساده است.
- در سال 1936 روشی برای محاسبه فشار

و دبی آب در شبکه‌های حلقوی توسط هاردی کراس پیشنهاد گردید. ولی در آن زمان بعلت عدم وجود ماشینهای محاسبه و کامپیوتر، محاسبات با دست انجام میگرفت. اگر چه در سال 1950 ماشینهای محاسبه‌ای که قادر به حل چنین شبکه‌هایی بودند، اختراع شده بود ولی حل شبکه‌ها بوسیله کامپیوتر ابتدا در سال 1960 و بیا استفاده از کامپیوترهای دیجیتالی انجام شد.

امروزه کامپیوتر بصورت جزء لاینفکی در طراحی شبکه‌های آبرسانی درآمده است ولی هیچکدام از برنامه‌هایی که تا به امروز در این زمینه نوشته شده‌اند، مستقیماً قادر به حل شبکه نمیباشند و در همد آنها بایستی برای پیدا کردن شبکه‌ای که بتواند، کار مورد نظر را انجام دهد از روش سعی و خطا استفاده شود. (البته یک استثنا در این زمینه وجود دارد و آن مربوط به برنامه‌ای است که بوسیله Shamiv & Howard تدوین شده بود. این برنامه قادر بود قطر لوله‌ها را، مستقیماً محاسبه کند ولی این برنامه ترکیبی از لوله‌ها را با حداقل قیمت بکار معرفی نمیکرد و تنها سود حاصل از بکارگیری این برنامه این بود که به طراح، اندازه لوله‌هایی که میتوانند در شبکه کار کنند و از لحاظ دبی و فشار اشکالی ایجاد نمیکنند را معرفی میکرد.)

راه حل‌های دستی برای پیدا کردن اندازه مطلوب لوله‌ها به سال 1930 باز میگردد، که بعضی بصورت کامپیوتری درآمده و یا طرح نمونه آنها رسم گردیده است. در این روشها، لازم است که دبی جریان در هر لوله از قبل مشخص شده باشد و سیستم تنها دارای یک شاه لوله انتقال آب باشد.

اوپتیمایز کردن شبکه‌های پیچیده:

محققین بر روی برنامه‌ای که بتواند برای یک شبکه پیچیده اپتیمم سائزها را، انتخاب کند، سالها کار کرده‌اند. در اواخر سال 1960 Lia, schaakc اولین برنامه‌ای راکه قادر به حل چنین مشکلی بود تدوین نمودند همچنین در این سالها حدود ۱۰۰ مقاله دیگر تحت این عنوان منتشر گردیده ولی با وجود همه این تلاشها برابر گزارش تحقیقی که در سال 1981 توسط Cesarino منتشر شد، هیچکدام از روشهای ارائه شده، در این سالها عملاً کاربردی نداشته‌اند و اساسیترین دلیل این عدم کاربرد هم آن است که اکثر این برنامه‌ها بر تکنیکهایی تکیه دارند که این تکنیکها تنها در یک دامنه خاص و محدودی قابل استفاده میباشند و بمنظور حل شبکه‌های آب با استفاده از این برنامه‌ها لازم است که مسئله طوری خلاصه و ساده شود که با تکنیکهای حل مسئله مطابقت پیدا کند.

در این رابطه بتازگی تکنیکهای جدیدی طرح و منتشر گردیده است که موثرترین آنها تکنیک Gradient search نام دارد. (این روش قیمت یک شبکه را بر اساس چند متغیر محاسبه میکند و سپس مشتقات جزئی این رابطه را نسبت به هر کدام از این متغیرها محاسبه میکند و حل جدیدی برای مسئله بر حساب این مشتقات جزئی ارائه میدهد.)

در هر صورت این تکنیکها نمیتوانند مهندسی را در انتخاب یک ترکیبی اپتیمم از لوله‌ها راهنمایی کنند. در کنفرانس اخیری که در ارتباط با کاربرد کامپیوتر در مسائل توزیع آب برگزار گردیده یک مسئله نمونه در مورد طراحی شبکه لوله‌ها به چند تن از محققین واگذار گردید و هر کدام از آنها شبکه را با استفاده از برنامه‌های خود طرح کردند و هر کدام به یک طرح که قیمت آن تا حد قابل قبولی پائین بود دست یافتند که تجربیات آنها در یک مقاله خلاصه گردیده (18 - 13)

اگر چه هیچکدام از این جوابها کاملاً اپتیمایز نشده بود ولی آنها توانسته بودند روشی پیشرفته تراز روش سعی و خطا ارائه دهند و این خود برای مهندسینی که برای اولین بار با این روشها آشنا میشوند، جالب میباشد.

امروزه مسئله اساسی در رابطه با پذیرش مدل‌های اپتیمم کردن شبکه این واقعیت است که بکارگیری آنها برای مهندسین

● با برنامه WADISO مهندس میتواند

طرح خود را در مقابل ۵ حالت مختلف

بادگذار سیستم چک کند.

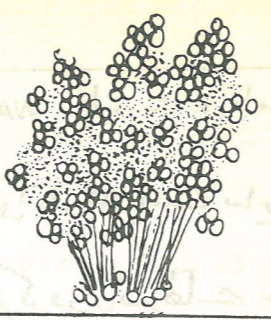
آسان نمیشد. ادامه این مقاله به توضیح درباره یکی از این برنامه‌ها که توسط جمعی از مهندسین نوشته شده و پیشرفته ترین برنامه در زمینه انتخاب بهترین اندازه لوله‌ها میباشد، اختصاص داده شده است.

برنامه کامپیوتری WADISO:

مهندسین میتوانند با بکارگیری برنامه کامپیوتری WADISO ترکیبی از لوله‌ها را با مناسبترین قیمت انتخاب نمایند. این برنامه برخلاف سایر برنامه‌هایی که در این زمینه نوشته شده است، با استفاده از یک مدل ریاضی شبکه اپتیمم را انتخاب و طرح میکند.

WADISO علاوه بر این برای رسیدن به جواب نهائی تا حد زیادی از روش سعی و خطا، پیروی میکند. به هنگام استفاده از برنامه WADISO لازم است که تک تک ترکیبات ممکن از لوله‌ها مورد بررسی و مقایسه قرار گیرند. تعداد ترکیبات ممکن برای یک شبکه بسیار زیاد میباشد ولی از طرفی سرعت عمل برنامه WADISO نیز بسیار بالاست و این برنامه برای رسیدن هرچه سریعتر به جواب از تکنیک‌هایی استفاده میکند که سرعت عمل آن حتی در مورد سیستم‌های پیچیده هم خیره کننده بوده. زمان محاسبه در حد معقولی میباشد اولین تکنیک برپایه این واقعیت است که قطر لوله‌ها در طول یک شاه لوله تنها در تقاطع‌ها و انشعابهای اصلی تغییر میکند. WADISO بجای آنکه سائز هر تکه از لوله را بطور جداگانه تعیین کند سائزیک قسمت بزرگ از شاه لوله را که شامل گروهی از لوله‌هاست بطوریکجا مشخص میکند.

علاوه بر این به هنگام کار با WADISO بایستی از محاسبه ترکیباتی از لوله‌ها که از لحاظ تجارتي و اقتصادی مقرون به صرفه نمیشوند، پرهیز جست تا به این ترتیب از تعداد ترکیباتی از لوله‌ها که باید محاسبه شوند، کاسته شود. تشخیص اینکه یک شبکه مقرون به صرفه است یا نه توسط مهندس مربوط داده میشود.

از طرف دیگر کمتر پیش می‌آید که بخواهیم سائز تمام لوله‌های شبکه توزیع آب را یک جا پیدا کنیم. اغلب اوقات استفاده کنندگان به برنامه‌ای تمایل دارند که اندازه لوله‌های قسمتهائی از شبکه را مورد تجدید نظر قرار داده و آنها را اصلاح، نمایند. در چنین مواردی عموماً "تعداد لوله‌ها زیاد نیستند."

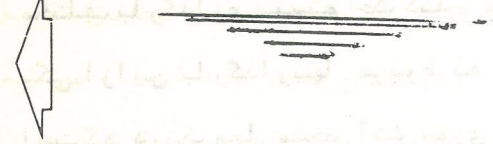
برای تعیین اندازه یک قسمت از شبکه، لازم است که تنها جزئیات مربوط به همان قسمت ذکر گردد. بقیه سیستم را میتوان با یک مدل ساده ارائه نمود.

در طرح یک شبکه آبرسانی، محاسبه فشار و دبی در هر لوله، بیشترین وقت کامپیوتر را میگیرد. مراحل دیگر عبارتند از، مقایسه قیمت‌های آلترناتیو با بهترین آلترناتیوی که قبلاً بدست آمده است.

به منظور نزدیک شدن به جواب مورد نظر برنامه WADISO بسیار کارآمد میباشد. کارآئی خوب این برنامه به این دلیل است که تنها برای تعداد کمی از شبکه‌های ممکن بطور کامل اجرا میشود و فشار را - تنها برای این تعداد قلیل از شبکه‌ها محاسبه میکند. نمودار نشان داده شده، در شکل (۱) قدمهائی را که برای طرح شبکه

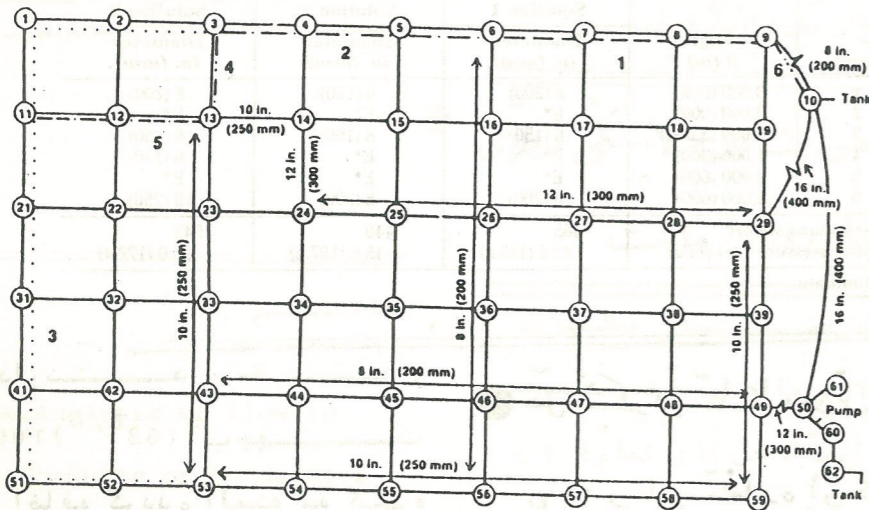
لازم است برداشته شود نشان میدهد. باید توجه داشت که تارسیدن به مرحله " فشار را محاسبه کن" اکثر آلترناتیوها حذف شده‌اند. اولین قدم در نمودار جمله " محدودده" قابل قبول اندازه لوله‌ها را مشخص کن" میباشد. به این ترتیب برای برخی از لوله‌ها که در محدوده قابل قبول نباشند، سایر مراحل انجام نمیشود و در وقت کامپیوتر صرفه جوئی میشود.

برنامه WADISO علاوه بر اطلاعات معمولی که جهت تعیین شبکه توزیع آب نیاز دارد، به چندین داده دیگر هم محتاج است. یکی از این داده‌ها عبارتند از عواملی که بر قیمت هرفوت از لوله تاثیر میگذارد. مثلاً یکی از این عوامل قطر لوله‌ها میباشد. تجربه مهندسین نشان داده است

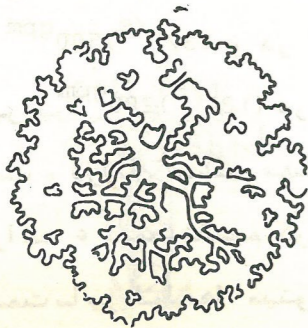

نمونه شبکه‌ای که با برنامه کامپیوتری WADiso حل شده است (شکل شماره ۲) قیمتی برابر 470,000 دلار دارد که در فشار 22.1 psi (152.4 kpa) کار میکند. مراحل برنامه WADiso برای حل شبکه انجام میدهد، شبیه حل یک مسئله است که با دست حل میشود، این مراحل عبارتند از:

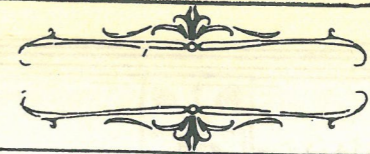
شکل شماره (۲)

یک شبکه قدیمی توزیع آب میباشد که در شاخه‌های 1000^{ft} (300^m) مطابق شکل شماره (۲) نشان داده شده است. ضرائب C مربوط به این شبکه در جدول شماره (۱) آمده است. مسئولان پس از ارزیابی این شبکه به این نتیجه رسیده‌اند که این شبکه از نظر ساختمانی بدون عیب است ولی لازم است که بایک لوله اصلی جدید تقویت گردد تا به هریک از گره‌هایی که روی محیط

- وارد کردن اطلاعاتی برای توصیف سیستم موجود.
- جمع آوری اطلاعات مورد نیاز برنامه و مدل کردن سیستم موجود.
- آماده کردن اطلاعاتی در مورد قیمت‌ها و لوله‌های نو.
- انتخاب الگویی جهت استفاده از شبکه.
- انتخاب فشار مورد نظر در شبکه و تعیین رنجی که مایلیم از مشخصات سایر شبکه‌های غیر اپتیمم در آن رنج اطلاع پیدا کنیم.

- ..... گروه (۴) ..... گروه (۱)
- ..... گروه (۵) ..... گروه (۲)
- ..... گروه (۶) ..... گروه (۳)

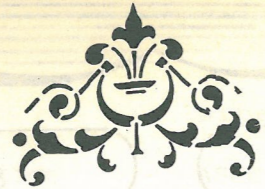
WADISO ● طوری برنامه ریزی شده

شده که میتواند فهرست سایر برنامه‌ها را هم که در رتبه‌های بعدی قرار دارند چاپ کند.

WADiso - قیمت انرژی مصرف شده توسط پمپ هم با توجه به منحنی واقعی پمپ در نظر گرفته شده است. تاثیر زیاد قطر لوله اصلی بر انرژی مصرفی توسط پمپ بخصوص در مورد لوله‌های اصلی طولانی به چشم می‌خورد. در این لوله‌های اصلی بایستی هزینه انرژی که بصورت افت فشار در لوله تلف میشود با هزینه ساخت اولیه شبکه مقایسه گردد. و در نهایت یک حالت بهینه انتخاب شود.

مهندسين اغلب علاقمندند که علاوه بر حل اپتیمم شبکه، سایر حل‌هایی را هم که لزوماً اپتیمم نیستند ولی نکات جالبی را در بردارند بررسی کنند. WADiso طوری برنامه ریزی شده که میتواند فهرست سایر برنامه‌هایی را هم که در رتبه‌های بعدی قرار دارند، چاپ کند بعنوان مثال ممکن است قیمت بهتری برای شبکه در یک مسئله 465,000 دلار باشد که حداقل فشارش 20.2 psi (139.3 kpa) است، ولی در حل دیگری فشار - 19.8 psi (136.5 kpa) باشد که قیمت آن 396,000 دلار است و حل سوم

که تنها عامل موثر بر قیمت لوله‌ها، قطر آنها نمیباشد، قیمت لوله‌ها به نحوه پوشش روی لوله‌ها و مقدار حفاری که لازم است بعضاً "در زمینهای سنگلاخی انجام شود بستگی دارد. بنا بر این استفاده - کنندگان از این برنامه بایستی برای جهت‌ها و قسمت‌های مختلف شبکه لوله‌کشی فاکتورهای قیمت مختلفی را در نظر بگیرند. از آنجا که میزان مصرف دائماً تغییر میکند، در هر حال بایستی از اینکه یک لوله بایک سایز معین بتواند آب مورد نیاز آتش‌نشانی را تامین کند و یبادر ساعات حداکثر مصرف مشکلی ایجاد نکند مطمئن گردید. با برنامه WADiso مهندس میتواند، طرح خود را در مقابل ۵ حالت مختلف بارگذاری سیستم چک کند. مثلاً یکی از این بارگذاریها مربوط به موقعی است که در یک محل مشخص آتش‌سوزی رخ داده باشد و یا اینکه میتواند مربوط به زمان حداکثر مصرف (پیک) آب باشد که بطور همزمان یک بار اضافی نظیر ترکیدگی لوله در یک محل هم بر سیستم تحمیل شده است. در شبکه‌های آبرسانی کوچک، میزان انرژی که پمپ مصرف میکند ارتباط زیادی با سایز لوله‌های اصلی ندارد، در حالی که در شبکه‌های آبرسانی با وسعت بیشتر اندازه قطر لوله‌های اصلی بر مصرف انرژی پمپ تاثیر زیادی میگذارند. در برنامه

● اولین برنامه در مورد ایتیم کردن ساین لوله ها

در اواخر سال ۱۹۶۰ توسط Lia

Schaack تدوین گردید.

● امروز کامپیوتر بصورت جزئی لاینفکی در طراحی

شبکه های آبرسانی درآمده است

منابع :

1- Cross, H. Analysis of flow in Network of Conduits or Conductors . Univ. of Ill. Engrg. Experiment Station, Bull.286 (1936).

2- MC PHERSON, M.B. & RADZIUL, J.V. Water system Design and the Mcillroy Network Analyzer. Jour. ASCE-Hydr. Div., 82 : Hy2 : 1588 (APR. 1958).

3- HUDSON, W.D. Computerizing

میباشد شبکه را در فشار مطلوب 20 psi (138 kpa) و با کمترین قیمت ممکن طرح کرده است. حل های شماره ۲ و ۳ نیز دو نمونه دیگر از برآوردهای سیستم است که هر کدام در فشاری بالاتر و پائین تر از حل شماره یک و با قیمتی، بالاتر و پائین تر از آن قرار دارند. در این مسئله قیمت انرژی بعنوان یک متغیر در قیمت شبکه در نظر گرفته نشده است.

قابلیت کاربرد برنامه :

تا سال ۱۹۸۵ برنامه WADiso تنها با استفاده از کامپیوترهای بزرگ بکار برده میشد، ولی در تابستان سال ۱۹۸۶ این برنامه توسط IBM-PC نیز اجراء گردید. برای اجراء کردن این برنامه توسط یک کامپیوتر شخصی (PC) احتیاج به 512 kbyte حافظه میباشد.

TABLE 1

Data for example problem

Diameter in. (mm)	Cost \$/ft	Existing C-factor
6 (150)	30.2	60
8 (200)	38.6	60
10 (250)	57.8	120
12 (300)	NA*	80
16 (400)	NA	80

*NA—not applicable

TABLE 2

Summary of noninferior solutions

Group	Length ft (m)	Solution 1	Solution 2	Solution 3
		Diameter in. (mm)	Diameter in. (mm)	Diameter in. (mm)
1	3,000 (900)	8 (200)	6 (150)	8 (200)
2	3,000 (900)	E*	E*	E*
3	9,000 (3,000)	6 (150)	6 (150)	6 (150)
4	1,000 (300)	E*	E*	6 (150)
5	2,000 (600)	E*	E*	E*
6	2,000 (600)	8 (200)	8 (200)	10 (250)
Cost—thousand dollars		465	440	542
Minimum pressure—psi (kPa)		22.6 (155.8)	15.6 (107.6)	25.0 (172.4)

*E—eliminate

● حل شبکه توسط کامپیوتر ابتدا در سال

۱۹۶۰ و با استفاده از کامپیوترهای ریچتال

انجام شد.

هر کدام از این گروهها در شکل شماره (۲)، نشان داده شده اند. گروههای ۱ و ۲ و ۳ و ۶ برای تقویت قسمتهای از شبکه که روی مرز قرار دارند، در نظر گرفته شده اند، در حالیکه، لوله های گروه پنجم و چهارم، لوله های که روی مرزهای سیستم قرار دارند رابه حلقه های داخلی سیستم متصل میسازند.

نتایج حاصل از حل شدن شبکه توسط برنامه WADiso در جدول شماره (۲) نشان داده شده، است. حل شماره یک که همان شبکه اپتیم

شبکه قرار دارند، مقدار 1000 gpm (63 L/S) آب جهت آتش نشانی اضافه گردیده البته به گره شماره (۶) لازم است که 1500 gpm (95 L/S) اختصاص داده شود. هنگامیکه سطح آب در تانک روی 230 ft (70 m) تنظیم شده باشد بایستی فشار در هر گره، 20 psi (138 kpa) باشد برای لوله های جدید فاکتور برابر ۱۳۰ در نظر گرفته شده است. در مواقع معمولی، آب مصرفی هر گره 20 gpm (1 L/S) میباشد و تنها در گره شماره ۱۴ مصرف برابر 500 gpm (32 L/S) و در گره ۴۳ هم مصرف برابر 200 gpm (13 L/S) در نظر گرفته شده است. در این مسئله مهندس مربوطه شبکه رابه ۶ قسمت تقسیم کرده است که در هر قسمت سائز لوله ها میتوانند شامل ۶، ۸ یا ۱۱۰ اینچ ($250/200/250 \text{ mm}$) باشند.

Denver, Colo. (1981).

11- ALPEROVITS, E. & SHAMIR, U. Design of Optimal Distribution systems .

Water Resources Res., 13:6:885 (June 1977).

12- QUINDRY, G. E., BRILL, E. D. & LIEBMAN, J. C. Optimization of looped water Distribution systems. Jour. ASCE-Environ Engng Div., 107:EE4.665 (Aug 1981).

13- BRILL, E. D., LIEBMAN, J. C., & LEE, H. L. Optimization of looped water Distribution Networks. Computer Applications in water Resources, ASCE Buffalo, N. Y. (1985).

14- GESSLER, J. pipe Network Optimization by Enumeration. Computer Applications in water

Resources, ASCE, Buffalo, N. Y. (1985)

15- MORGAN, D. R. & GOULTER, I. C. Water Distribution Design with Multiple Demands. Computer Applications in water Resources, ASCE, Buffalo, N. Y. (1985)

16- IEPPSPN, R. W. R. Practical Optimization of looped water systems Computer Applications in water Resources ASCE, Buffalo, N. Y. (1987).

17- WALSKI, T. M. ET AL. THE Battle of the Network Models:

pipeline Design Jour .

ASCE - Transportation Engrg . 99:TEL:73 (Feb. 1973).

4- SHAMIR, U. & HOWARD, C. D. D Engineering Analysis of water Distribution systems. Jour . AWWA , 69:9:510 (Sept 1977).

5- CAMP, T. R. Economic pipe sizes for water Distribution systems. Trans. ASCE. 104:190 (1939).

6- AINSWORTH, S. C. Water pipeline Size Optimization program. Proc . AWWA Ann. Conf., Washington, D. C., June 23 - 27 (1985).

7- WALSKI, T. M. Analysis of water Distribution systems van Nostrand Reinhold Inc., New York (1984).

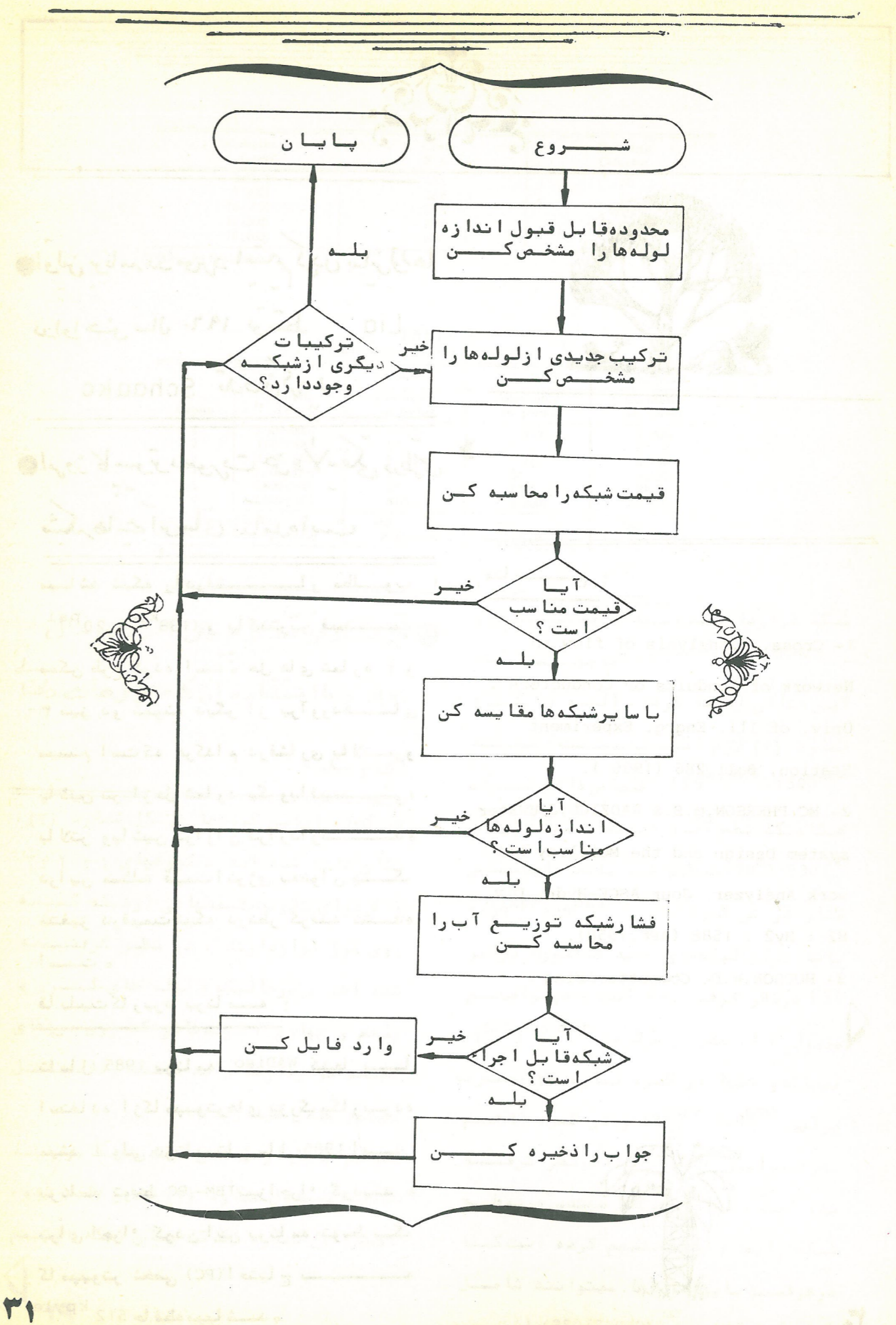
8- SCHAAKE, J. C. & LAI, D. Linear Programming and Dynamic Programming Application To water Distribution Network Design.

MIT Hydrodynamics Lab., Rept. 116 (1969).

9- WALSKI, T. M. State of the Art pipe Network Optimization.

Computer Applications in water Resources, ASCE, Buffalo, N. Y. (1985).

10- CESARIO, A. L. Network Analysis in Survey. Denver water Dept.

USArmy Corps of Engrs .
Waterways EXP.Sta. Vicksburg. Miss .
(Oct 1985).

ترجمہ: کمیٹہ تحقیقات آب و فاضلاب امفہان

بہار ۱۳۶۸

از مجلہ :

American water works Association

(AWWA) Desamber 1988 VOL.78.

Epilogue. Jour. ASCE-Water Resources
planning and Management, 113:2:191
(March 1987).

18- GESSLER, J. & WALSKI, T.M. Water
Distribution Sys.

Optimization. Tech. Rept. EL-85-11 .

